

De burgemeester van Valkenswaard;

gelet op:

- artikel 2:79 van de Algemene plaatselijke verordening Valkenswaard (APV);
- artikel 1:3, lid 4 van de Algemene Wet bestuursrecht;
- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht

Hoofdstuk 4, titel 4.3, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en artikel 2.29 van de Algemene plaatselijke Verordening (APV);

Overwegende dat:

- Op 1 juli 2017 de Wet aanpak woonoverlast in werking is getreden;
- De gemeenteraad op 19 april 2018 heeft besloten om toepassing te geven aan de in artikel 151d, eerste lid, van de Gemeentewet bedoelde bevoegdheid;
- Het, mede gezien het bepaalde in artikel 2:79 van de APV, tweede lid, verplicht is beleidsregels vast te stellen met betrekking tot de toepassing van artikel 151d Gemeentewet wat betreft de bevoegdheden bij ernstige en herhaaldelijke overlast.

BESLUIT

Vast te stellen de “Beleidsregels Wet aanpak woonoverlast” inzake het gebruik van de bevoegdheid ex artikel 2:79 APV om toepassing te geven aan de in artikel 151d Gemeentewet bedoelde bevoegdheid.

1 Inleiding

In het verleden hadden gemeenten een tweetal opties bij de aanpak van woonoverlast. In eerste aanleg kon de gemeente de overlastgever waarschuwen en een tweede stap/mogelijkheid was het (tijdelijk) sluiten van de woning van de overlastgever.

Omdat waarschuwen in de praktijk nauwelijks effect heeft en het sluiten van een woning een dermate zwaar middel is en daarom in de praktijk vaak niet haalbaar, was er behoefte aan een tussenvorm: de bestuursrechtelijke gedragsaanwijzing.

2 Juridisch kader

Gemeentewet

Op 1 juli 2017 is de Wet aanpak woonoverlast in werking getreden. Aan de Gemeentewet is artikel 151d toegevoegd, het artikel luidt als volgt:

1. De raad kan bij verordening bepalen dat degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt of tegen betaling in gebruik geeft aan een persoon die niet als ingezetene met

een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven, er zorg voor draagt dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.

2. De in artikel 125, eerste lid, bedoelde bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang wegens overtreding van het in het eerste lid bedoelde voorschrift wordt uitgeoefend door de burgemeester. De burgemeester oefent de bevoegdheid uit met inachtneming van hetgeen daaromtrent door de raad in de verordening is bepaald en slechts indien de ernstige en herhaaldelijke hinder redelijkerwijs niet op een andere geschikte wijze kan worden tegengegaan.

3. Onverminderd de laatste volzin van het tweede lid kan de last, bedoeld in de eerste volzin van dat lid, een verbod inhouden om aanwezig te zijn in of bij de woning of op of bij het erf. Het verbod geldt voor een periode van tien dagen. De artikelen 2, tweede lid, en vierde lid, aanhef en onder a en b, 5, 6, 8, eerste lid, aanhef en onder a en b, 9 en 13 van de Wet tijdelijk huisverbod zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de burgemeester bij ernstige vrees voor verdere overtreding de looptijd van het verbod kan verlengen tot ten hoogste vier weken.

De gemeenteraad heeft op 19 april 2018 besloten om op grond van artikel 151d, eerste lid, van de Gemeentewet, een artikel over woonoverlast in de APV op te nemen. Artikel 2:79 APV luidt als volgt:

Algemene Plaatselijke Verordening

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt, of tegen betaling in gebruik geeft aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.

2. Als de burgemeester een last onder dwangsom of onder bestuursdwang oplegt naar aanleiding van een schending van deze zorgplicht kan hij daarbij aanwijzingen geven over wat de overtreder dient te doen of na te laten om verdere schending te voorkomen. De burgemeester stelt beleidsregels vast over het gebruik van deze bevoegdheid.

3. De last kan in ieder geval worden opgelegd bij ernstige en herhaaldelijke:

- a. geluid- of geurhinder;
- b. hinder van dieren;
- c. hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in een woning of op een erf aanwezig zijn;
- d. overlast door vervuiling of verwaarlozing van een woning of een erf;
- e. intimidatie van derden vanuit een woning of een erf.

Bevoegdheden en voorwaarden

Op grond van artikel 151d Gemeentewet kan de burgemeester aan een persoon of personen die herhaaldelijk woonoverlast veroorzaken c.q. daarvoor verantwoordelijk zijn, de volgende maatregelen opleggen:

1. Gedragsaanwijzing in de vorm van een last onder bestuursdwang of last onder dwangsom;
2. Een tijdelijk huisverbod. Het verbod geldt voor een periode van 10 dagen en kan verlengd worden tot maximaal 4 weken.

De burgemeester kan gebruik maken van zijn bevoegdheden indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- Het gaat om ernstige en herhaaldelijke woonoverlast;
- De woonoverlast is eveneens geconstateerd door een of meer van de handhavende en zorgverlenende instanties;
- Buurtbemiddeling of een schriftelijke waarschuwing hebben niet geleid tot het stoppen van de woonoverlast;
- Er is ernstige vrees voor escalatie van de woonoverlast.

3 Doelstelling

Voor de aanpak van ernstige woonoverlast stelt, conform de in artikel 2:79, tweede lid, van de APV, de burgemeester beleidsregels op. De beleidsregels scheppen enerzijds meer duidelijkheid over de in artikel 2:79, eerste lid, van de APV opgenomen zorgplicht, zodat burgers (beter) in staat zijn hun gedrag hierop af te stemmen. Anderzijds maken de beleidsregels inzichtelijk in welke gevallen en onder welke voorwaarden de burgemeester toepassing kan geven aan zijn in artikel 2:79, tweede lid, van de APV opgenomen bevoegdheid tot het geven van een gedragsaanwijzing. Met de vaststelling van beleidsregels voldoet de burgemeester aan de in artikel 2:79, tweede lid, van de APV opgenomen 'beleidsregelplicht'.

De beleidsregels hebben tot doel:

- Op hoofdlijnen inzichtelijk te maken wat de aard en reikwijdte is van de in artikel 2:79, eerste lid, van de APV opgenomen zorgplicht, zodat inwoners van Valkenswaard hierop hun gedrag kunnen afstemmen (voorzienbaarheid);
- Te verduidelijken dat gemelde of geconstateerde vormen van (ernstige) woonoverlast eerst op zorgvuldige wijze in kaart worden gebracht (zorgvuldigheid);
- Transparantie te bieden over acties en maatregelen die een burger kan verwachten bij overtreding van zijn zorgplicht m.bt. het voorkomen van ernstige woonoverlast, waarbij het onderscheid tussen een huurwoning en een koopwoning van invloed kan zijn op de keuze voor een bepaalde aanpak, maatregel of gedragsaanwijzing;
- Inzichtelijk te maken dat ernstige woonoverlast effectief zal worden bestreden met op de kenmerken van het individuele geval toegesneden specifieke maatregelen of - voor zover doelmatig, doeltreffend en noodzakelijk geacht – met het geven van gedragsaanwijzingen die qua aard en intensiteit zo goed mogelijk aansluiten bij de aard en de ernst van de overtreding van de zorgplicht, teneinde te bewerkstelligen dat er door de gekozen maatregel(en) een einde komt aan de ernstige woonoverlast (proportionaliteit en subsidiariteit).

4 Werkwijze

Onderstaand wordt middels een stappenplan inzichtelijk gemaakt op welke wijze de burgemeester kan overwegen gebruik te maken van de in artikel 2:79, tweede lid, beschreven bevoegdheid.

Stap 1 Melding of signalering

Signalen of meldingen van ernstige woonoverlast kunnen de gemeente via diverse wegen bereiken. Omwonenden of anderen kunnen woonoverlast zelf rechtstreeks melden bij de gemeente Valkenswaard, bijvoorbeeld via het online meldingsformulier op de website. Het kan ook zo zijn dat de gemeente Valkenswaard, de politie, een woningcorporatie of één van de samenwerkingspartners van de gemeente Valkenswaard mogelijke situaties van ernstige woonoverlast signaleert of rapporteert.

Stap 2 Vaststellen, verificatie en kwalificatie van de woonoverlast

Meldingen die bij de gemeente Valkenswaard binnenkomen worden geverifieerd, al dan niet door of met behulp van politie, toezichthouder, bijzonder opsporingsambtenaar of andere partijen die betrokken zijn bij de aanpak van woonoverlast. In geval van huurwoningen kan daarbij een rol zijn weggelegd voor de woningcorporatie. Belangrijk is immers om de precieze aard en omvang van de woonoverlast vast te stellen. Naar verwachting zal slechts bij een deel van de meldingen van woonoverlast sprake zijn van "ernstige en herhaaldelijke woonoverlast" als bedoeld in artikel 2:79, eerste lid, APV.

Stap 3 Bemiddeling

Allereerst moet het voor degene waarover geklaagd wordt, duidelijk zijn dat er geklaagd wordt en waarover. Tevens moet degene in de gelegenheid gesteld worden om hierop te reageren zodat betrokkene er uit eigen beweging voor kan zorgen dat de ernstige overlast stopt. Een goed gesprek of bemiddeling kan door verschillende personen gedaan worden, ook in verschillende vormen. Bijvoorbeeld de wijkagent, de verhuurder, maatschappelijk werk of via buurtbemiddeling.

Stap 4 Dossiervorming

Om effectief te kunnen ingrijpen in gevallen van “ernstige woonoverlast” (in de zin van artikel 2:79 APV) zal een dossier moeten worden aangelegd dat onder meer klachten, meldingen, concreet omschreven waarnemingen, registraties en (sfeer)rapportages, de contactgegevens van betrokken bewoner(s), omwonenden en (professionele) partijen en instanties, gespreksverslagen, beoordelingen en evaluaties en adviezen van bij de bestrijding van woonoverlast betrokken partijen kan bevatten. De gemeente Valkenswaard ziet erop toe dat het voor een adequate bestrijding van de ‘ernstige en herhaaldelijke woonoverlast’ noodzakelijke overleg met betrokken personen en instanties plaatsvindt. Dit vergt onder meer overleg en afstemming tussen het Klantcontactcentrum Omgeving (KCO) en cluster Openbare Orde & Veiligheid (OOV). De gemeente zal relevante informatie in dit verband, met inachtneming van de toepasselijke regels rondom privacy, bundelen in een dossier. Het beschikken over een deugdelijk dossier en -dossieropbouw vormt immers een noodzakelijke voorwaarde voor de rechtmatige toepassing van de bestuursdwangbevoegdheid van artikel 2:79, tweede lid, van de APV.

Stap 5 Verkenning en inventarisatie mogelijke interventies en maatregelen

Met het oog op het de-escaleren, normaliseren en tegengaan van de geconstateerde “ernstige woonoverlast” zal vervolgens, rekening houdend met de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit én met de specifieke kenmerken van de voorliggende casus, worden bekeken welke interventies of maatregelen in het concrete geval (kunnen) zijn aangewezen. Daarbij geldt in beginsel een voorkeursvolgorde, waarbij een volgende interventie pas aan de orde is indien de aanpak van de overlastsituatie met toepassing van andere wettelijke instrumenten niet mogelijk is of niet effectief is gebleken én een eerdere, minder ingrijpende interventie maatregel niet tot het gewenste resultaat heeft geleid (het effectief tegengaan van de ernstige woonoverlast). Op hoofdlijnen geldt daarbij een opbouw van licht naar zwaar:

1. eerst een “goed gesprek” (bijvoorbeeld met de wijkagent, verhuurder of via buurtbemiddeling);
2. een schriftelijke officiële waarschuwing van de burgemeester waarbij wordt gewezen op de bevoegdheid tot het geven van een gedragsaanwijzing of het opleggen van een last onder bestuursdwang indien overtreding van de zorgplicht niet wordt beëindigd;
3. het daadwerkelijk opleggen van een gedragsaanwijzing in de vorm van een bestuursrechtelijke herstelsanctie of het daadwerkelijk toepassen van bestuursdwang.

Stap 6 Daadwerkelijke inzet van maatregelen of het geven van een gedragsaanwijzing

Bij de eerste stappen ter bestrijding van de geconstateerde ‘ernstige en herhaaldelijke woonoverlast’ – kort gezegd: het informele, althans op vrijwillige basis gelegde, contact met de betrokken bewoner(s) en het geven van een ‘officiële waarschuwing’ – geldt geen bijzondere voorbereidingsprocedure.

Bij de toepassing van de bestuursrechtelijke herstelsanctie van de gedragsaanwijzing zal de betrokken bewoner als belanghebbende op grond van artikel 4:8 van de Awb in de gelegenheid worden gesteld zijn zienswijze rondom het opleggen van de gedragsaanwijzing naar voren te brengen. Hierbij zal standaard een begunstigingstermijn van één week worden aangehouden, waarvan in bijzondere gevallen kan worden afgeweken. Rekening houdend met die zienswijze zal de burgemeester besluiten de gedragsaanwijzing al dan niet (of in gewijzigde vorm) op te leggen.

Daarbij wordt exact omschreven wat van de betrokken overlastgever wordt verwacht, welke begunstigingstermijn daarvoor geldt en wat de gevolgen zijn bij het niet, niet tijdig of niet volledig voldoen aan de opgelegde last. De last zal zijn afgestemd op de aard van de overtreding en op de individuele omstandigheden van het geval. Daarnaast is het van belang dat het in het vermogen van de betrokkene moet liggen om tijdig aan de last te kunnen voldoen.

Voor zover gekozen wordt voor een gedragsaanwijzing, zal deze in beginsel de juridische vorm van een last onder dwangsom aannemen. In voorkomende gevallen kan dit anders zijn, bijvoorbeeld wanneer de vereiste spoed zich verzet tegen het opleggen van een last onder dwangsom en direct optreden van overheidswege (in de vorm van de toepassing van bestuursdwang) is aangewezen of indien op voorhand duidelijk is dat een last onder dwangsom niet of niet voldoende effectief zal zijn. In die gevallen kan meteen worden gekozen voor een last onder bestuursdwang. Het tijdelijk huisverbod (artikel 151, derde lid, Gemeentewet), waarbij een bewoner tijdelijk de toegang tot de woning wordt ontzegd, geldt als uiterste middel.

Stap 7 Toezicht en handhaving

Het toezicht op de naleving van de opgelegde last is belegd bij de in artikel 6:2 van de APV vermelde personen.

Kostenverhaal

Uitgangspunt is dat de kosten voor de toepassing van bestuursdwang voor rekening komen van de overtreder van de zorgplichtbepaling (artikel 2:79) uit de APV.

4 Afbakening en begrippen

Ter verduidelijking van de in artikel 151d Gemeentewet en artikel 2:79 APV gehanteerde methodiek en begrippen is de Memorie van Toelichting op de Wet aanpak woonoverlast (wetsvoorstel 34 007) bij deze beleidsregels gevoegd.

Beleidsvrijheid

De wetgever heeft de term *ernstige overlast* niet nader gedefinieerd en vooral beschreven aan de hand van voorbeelden van gedragingen die als ernstig geclassificeerd kunnen worden. Het is onmogelijk om op voorhand alle mogelijke situaties limitatief op te sommen. Ditzelfde geldt voor de wijze waarop situaties van ernstige overlast met toepassing van de bestuursdwang bevoegdheid van artikel 151d Gemeentewet effectief kunnen worden aangepakt. Dit vraagt om maatwerkoplossingen die zo goed mogelijk aansluiten bij de individuele kenmerken en omstandigheden per geval. De burgemeester komt hierin dan ook beleidsvrijheid toe bij de afweging om bestuursrechtelijk optreden te rechtvaardigen.

5 Gemotiveerd afwijken

In het belang van de openbare orde en veiligheid, kan ingevolge artikel 4:84 van de Awb gemotiveerd afgeweken worden van hetgeen is vastgesteld in deze beleidsregels.

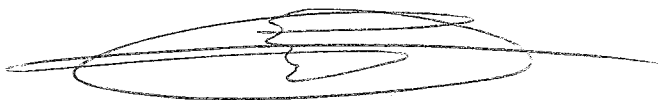
6 Citeertitel

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als de “beleidsregels Wet aanpak woonoverlast”.

7 Inwerkingtreding en geldigheidstermijn

Deze beleidsregels treedt de dag na de bekendmaking in werking.

Valkenswaard, 20 september 2018
de burgemeester van Valkenswaard,

Drs. A.B.A.M. Ederveen